

MEDBORGERSKAB I BYUDVIKLINGEN

Et udspil fra netværket Med Hjerte for Aarhus

1. Mål og værdigrundlag

Med udgangspunkt i *Kommuneplan 2017* er det overordnede mål for byudviklingen er at skabe et godt byliv i gode byrum under størst mulig hensyntagen til FN's 17 verdensmål, klimaudfordringer og CO₂-udslip. Et godt byliv i gode byrum tager hensyn til helheder og særpræg i de enkelte kvarterer. Samtidig skal Aarhus bevare sin karakter som en by i umiddelbar sammenhæng med vand og skov.

Det gode bylivs forudsætninger kan kun udvikles i et samspil med borgerne. Kommunale beslutninger om byggeri, trafik og infrastruktur, kulturfaciliteter og rammerne for borgernes udfoldelsesmuligheder inddrager borgerne på en måde, så deres synspunkter og holdninger tillægges betydning.

Byens udvikling skal afspejle ønsket om høj kvalitet i realiseringen af det overordnede mål. Grønne byrum med udfoldelsesmuligheder skal findes i alle dele af byen, og kommunen skal stille kvalitetskrav til hvert enkelt byggeri. Det forudsætter en arkitekturpolitik, der fastholder sådanne hensyn. Udvikling skal ikke fortrinsvist måles i antal opførte bygninger og antal beboere i kommunen, men især på, om vi har formået at forbedre bylivet og byrummene samt sikre miljøet.

Beslutninger, der modvirker dannelse af blandede bymiljøer eller gør det umuligt for mindre velstående at bo i byen, fremmer ikke en by med høj kvalitet. Derfor skal kommunen i samarbejde med bygherrer og borgere sikre, at der i videst muligt omfang opføres kvalitetsbyggeri, som byen og borgerne har behov for og kan være stolte af, og som er opnåelige for almindelige mennesker. Derfor har opførelse af boliger, der kan fremme disse mål, højeste prioritet.

2. Rammeforudsætninger

1. En kommuneplan gælder i mindst fire år uden tillæg.
2. Arbejdet med lokalsamfundsbeskrivelser, helhedsplaner og bydelsplaner opprioriteres i samarbejde med borgerne. Her lægges vægt på at belyse alle sider af det gode byliv i gode byrum, herunder institutioner, faciliteter til motion, idræt og leg samt grønne arealer. En dækkende og tilfredsstillende helhedsplan forudsætter samarbejde mellem relevante magistrater og de forskellige afdelinger i Teknik & Miljø.
3. Alle lokalplaner skal funderes i en helhedsplan. En helhedsplan kan kun fraviges efter en proces, der fra begyndelsen involverer borgerne. Projektforslag på områder, hvor der endnu ikke foreligger en helhedsplan, sættes på stand by, indtil der foreligger en helhedsplan.
4. Der kan ikke i byggesager gennemføres dispensationer på vedtagne lokalplaner, medmindre det skyldes helt særlige forhold, fx tekniske komplikationer, der ikke kunne forudses på vedtagelsestidspunktet
5. Aarhus Kommune fastlægger snarest efter kommunalvalget – i samarbejde med borgerne – hvordan hensigtserklæringer og planer for borgerindflydelse konkret skal udmøntes og realiseres i praksis på de forskellige forvaltningsområder.
6. Som opfølgning på dette arbejde revurderes samarbejdsaftalen mellem Aarhus Kommune og fællesrådene. Dette arbejde sker i tæt dialog med fællesrådene. Herunder vurderes, hvordan en styrkelse af fællesrådenes kompetence kan gennemføres samtidig med, at deres autonomi bevares.
7. Stadsarkitektens muligheder for at præge byudviklingens kvalitet skal styrkes. Det gælder både bemanningen og mulighederne for at agere selvstændigt i forhold til Aarhus Byråd, Teknisk Udvalg og Teknik & Miljø.

3. Proces i byggesager

1. Når en bygherre henvender sig til Teknik & Miljø med en idé eller skitse til et projekt, inviteres det relevante fællesråd med det samme til en workshop om det indleverede materiale. Med udgangspunkt i drøftelsen besluttes, hvornår og hvordan materialet skal forelægges for borgerne i bydelen.

2. Borgerne inviteres til en workshop om anvendelsesmulighederne det pågældende sted og orienteres om hovedtrækkene i det indleverede materiale. Bygherren deltager i denne workshop.
3. Borgernes tilbagemeldinger bearbejdes af Teknik & Miljø. Samtidig laver fællesrådet en indstilling om anvendelsesmuligheder med udgangspunkt i en beskrivelse af bydelens karakteristika og særlige forhold. Den fælles problemstilling er, hvordan anvendelsesmulighederne kan bidrage til et godt byliv i gode byrum.
4. Teknik & Miljø opstiller et arbejdsgrundlag for bygherren. Hvis dette grundlag på væsentlige områder afviger fra borgernes eller fællesrådets indstilling, skal bygherren orienteres herom.
5. Samtidig orienterer Teknik & Miljø Teknisk Udvalg om det indkomne forslag og arbejdsgrundlaget for bygherren. Teknisk Udvalg orienteres også om indstillinger fra borgere og fællesråd.
6. Så snart der foreligger et egentligt projektforslag, indkalder Teknik & Miljø fællesrådet til en drøftelse heraf og af arbejdsbetingelser for en følgegruppe. Vurderer fællesrådet, at projektforslaget på væsentlige områder afviger fra borgernes og fællesrådets synspunkter, kan fællesrådet orientere Teknisk Udvalg herom.
7. En nedsat følgegruppe af borgere deltager i tilpasningen af projektforslaget. Ved afslutningen af dette arbejde kan følgegruppen kræve, at dens ikke-imødekomne synspunkter udførligt beskrives i Teknik & Miljø's indstilling til Aarhus Byråd.
8. Teknik & Miljø sikrer et gennemsigtigt, retvisende og dokumenteret grundlag for den politiske behandling af et projektforslag.
9. Indstillingen til Byrådet fra Teknik & Miljø skal klart vise, hvordan lokalplansforslaget forholder sig til den øvrige bydel, og hvordan det bidrager til byliv og byrum og sammenhængen herimellem. Det skal også beskrives, på hvilke områder lokalplansforslaget ikke indfrier borgernes og fællesrådets synspunkter.
10. Efter videresendelse fra Byrådet til Teknisk Udvalg har fællesrådet mulighed for et udvidet foretræde med mulighed for dialog for at argumentere for sine synspunkter.
11. Høring af forslaget indledes med en præsentation for borgerne i området. Synspunkter, der fremkommer i høringen, skal forelægges for Byrådet og Teknisk Udvalg, og der skal lægges særlig vægt på, hvordan synspunkterne forholder sig til byliv og byrum og sammenhængen herimellem.

12. Efter endelig godkendelse afholder Teknik & Miljø et møde med borgerne i bydelen for at orientere om lokalplanen og dens konsekvenser og tidsforløb. Herunder begrundes eventuelle væsentligere afvigelser fra de synspunkter, borgere og fællesråd har fremført.
13. Når byggeriet er afsluttet, evaluerer Teknik & Miljø den samlede proces og det færdige produkt for at udvikle redskaber til brug i kommende plan- og byggesager. Fællesrådet har mulighed for at kommentere evalueringen, inden den behandles politisk.

Aarhus, oktober 2021

PS. Dette papir er et procespapir vedtaget af Med hjerte for Aarhus, men det er vigtigt at pointere, at det af tidsmæssige årsager endnu ikke har været forelagt de repræsentative foreningers bestyrelser.